

તંત્રી સ્થાનોથી...

ન્યાયતંત્ર-સરકાર વચ્ચે અપ્રિય સ્થિતિ

ન્યાયધીશોની નિયુક્તિ માટેની કોલેજિયમ પ્રકાશલી ફરી એક વખત ચર્ચામાં છે. કેન્દ્રીય ક્રાયદા અને ન્યાય મંત્રીએ હાલમાં જ સુપ્રીમ કોર્ટની કોલેજિયમ સંદર્ભે કહું કે ન્યાયધીશ, યોગ્યતાને બાજુ પર રાખીને પોતાની પસંદન લોકોની નિયુક્તિ કે પદોળતિ કે ભલામણ કરે છે. ક્રાયદા મંત્રી કિરણ રિષ્ટિકુંઠે આ વાત પર ચિંતા વ્યક્ત કરી કે જો અને મંત્રીઓમાં ટકરાવની સ્થિતિ યોગ્ય નથી. સુપ્રીમ કોર્ટે પણ એ સમજું જોઈ છે કે ટી.એન. શેખન જેવા ચૂંટણી કમિશનરની જરૂર છે. ન્યાયધીશોની નિષા વ્યક્તિઓને બદલે બંધારક પ્રાણે હોવી જોઈએ. બધા જાણે છે કે ભારતીય લોકતંત્રના સાડા સાત દાયકાના સફરી સફળતાનું રહણ પણ એ જી છે કે ધારાસાબા, કારોબારી અને ન્યાયતંત્રને પોતાના દાયરાનું હેમેશાં સંનામ કર્યું છે અને જ્યારે પણ તકરારની નોભત આવી, ત્યારે આ નરોગ અંગોના નેતૃત્વથે ગરિમામય રીતે તેનું સમાપાન કર્યું.

ન્યાયધીશોની નિયુક્તિ પ્રકિયમાં પ્રદર્શિતાને લઈને દાયકાઓથી વાત થયી રહી છે. સુપ્રીમ અને હાઇકોર્ટના ન્યાયધીશોની પસંદગી માટે ન્યાયધીશોનું જ કોલેજિયમ હોય છે. સમયની સાથે સાથે આ કોલેજિયમની કાર્યપ્રકાશલીની નિષ્પક્તા પર જ પ્રશ્નશિલ્પ પેદા થઈ ગયા છે. મુશ્કેલી એ છે કે કોલેજિયમ કોઈના પ્રાણે જવાબદાર નથી. કોલેજિયમની મુખ્ય સમસ્યાઓમાં એક તેનું વરિષ્ઠતા પર વહુ ભાર મૂક્યાનું કહી શક્યા. એ સાચું કે વરિષ્ઠતાને આધાર બનાવવાથી કોલેજિયમાં એક પ્રકારની પારદર્શિતા અને નિશ્ચિતતાની જલ્દ મળે છે. બીજી તરફ આ પ્રકારની ચૂંટણીમાં પ્રતિભા અને યોગ્યતા પાછળ રહી જાય છે. કોલેજિયમ સિસ્ટમની જગ્યાએ, સરકાર એક 'શાસ્ત્રીય ન્યાયિક નિયુક્તિ આયોગ'ની રૂપાના કરવા માંગે છે અને તેને સંબંધિત એક વિષેયક ૨૦૧૪માં સંસદમાંથી પસાર પણ કરવાવાના આવ્યું હતું, પરંતુ ઓક્ટોબર ૨૦૧૫માં સુપ્રીમ કોર્ટની પાંચ ન્યાયધીશોની પીઠ ૪:૧૨ આ કાયદાને ગેરભાગરાણીય ગણવાતં રદ કરી રહીએ. કોલેજિયમની કાર્યપ્રદાયની માટે લોખિત નિયમાવલીએ અભાવ, પસંદગી માટે કોઈ નિશ્ચિત માપદંડનો અભાવ, પહેલાં વેવાયેલા પોતાના નિષ્ઠાઓને પલતવા તથા મીટિંગ સહિત રેકૉર્ડનું પ્રકાશન વગેરે કેટલીક એવી વિસંગતિઓ છે, જે કોલેજિયમને આપારદર્શી રાખવાની સાથે જ તેના પતનનું કારણ બને છે. ન્યાયિક નિયુક્તિઓમાં ભાઈ-ભાઈજાવાના વધતા ચલણાનો પણ આજે ઈન્કાર ન કરી શકાય. એ જ કારણે સરકાર અને સામાન્ય લોકોને પણ ફાફિયાદ રહે છે કે આ કોલેજિયમ પોતાના સંબંધીઓ અને તેમના મનપસંદ વકીલોને જ બનાવી દે છે. ન્યાયાવિકમાં પણ રાજીવીની જેમ જ સગંગાં અને ભાષણારાની ખૂમ કોઈ રીતે ઉઠાની જ રહે છે.

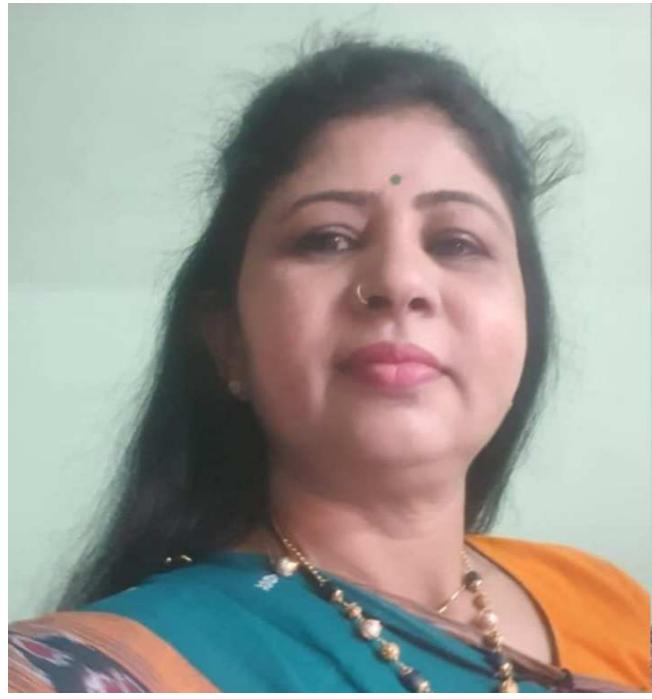
સ્વતંત્રતા બાદ રૂત વર્ષ સુધી સરકાર જાણેની નિયુક્તિ કરતી હતી, પરંતુ આ પ્રકિયમાં રાજીયી હિતોની પ્રધાનતા વધ્યા લગ્ની. વિઘ્યાત રહેલો ફર્સ્ટ અનેસ્ટર્સ કેન્સ-એસ્પી મુસા કેસ બાદના નિષ્ઠાઓનું ૧૯૮૭થી કોલેજિયમ સિસ્ટમ શરૂ થઈ અને જાણેની નિયુક્તિનો અધિકાર ન્યાયપાલિકાએ પોતાના હાથમાં લઈ લીધો. આ વધ્યસ્થામાં રાજીયી હસ્તકેપની આધારની આધારની ખરું ને ખરું કરતું કરવા માટે કોલેજિયમ સિસ્ટમની શરૂઆતના અધીકીની પ્રકાર કરું ને. ન્યાયાવિકમાં પણ રાજીવીની શાખાને વહુ મજબૂત બનાવવા માટે એક સર્વમાન સમાધાન સુધી પહોંચવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ લાલમાં તો ટકરાવની સ્થિતિ ચાલી રહી છે.

કુલમ ઉઠો હટાવ્યા બાદ ઘૂસણખોરીના કેસમાં લગભગ ૭૫ ટકાનો ઘટાડો થયો છે: કેન્દ્ર સરકાર

શ્રીનગર, તા. ૧૩ વર્ષમાં સરહદ પર ઘૂસણખોરીના ભારત સરકાર જમ્મુ-કાશીમીરમાં શાંતિ પુનરસ્થાપિત કરવા માટે કરી રહી છે. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. નોંધપાત્ર રીતે, પારથી કાશીમીરને અસ્થિર અંગ્રેઝ સરહદ, ૨૦૧૮ ના રોજ, જમ્મુ કરવાના સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા અને કાશીમીરમાંથી કુલમ ૩૦૨૨ કરવામાં આવી હતી. ત્યારથી, સતત ભારતમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. પરંતુ લાલમાં ઘટાડો થયો છે. ભાષણમાંથી કુલમ ૩૭૦ થિયું. ૨૦૧૮ થી ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. સાથે જ ગૃહ મંત્રાલયે કહું કે, દેશમાં ઘૂસણખોરીના માલાવાઓમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. નોંધપાત્ર રીતે, પારથી કાશીમીરને અસ્થિર અંગ્રેઝ સરહદ, ૨૦૧૮ ના રોજ, જમ્મુ કરવાના સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા અને કાશીમીરમાંથી કુલમ ૩૦૨૨ કરવામાં આવી હતી. ત્યારથી, સતત ભારતમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. પરંતુ લાલમાં ઘટાડો થયો છે. ભાષણમાંથી કુલમ ૩૭૦ થિયું. ૨૦૧૮ થી ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. સાથે જ ગૃહ મંત્રાલયે કહું કે, દેશમાં ઘૂસણખોરીના માલાવાઓમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. નોંધપાત્ર રીતે, પારથી કાશીમીરને અસ્થિર અંગ્રેઝ સરહદ, ૨૦૧૮ ના રોજ, જમ્મુ કરવાના સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા અને કાશીમીરમાંથી કુલમ ૩૦૨૨ કરવામાં આવી હતી. ત્યારથી, સતત ભારતમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. પરંતુ લાલમાં ઘટાડો થયો છે. ભાષણમાંથી કુલમ ૩૭૦ થિયું. ૨૦૧૮ થી ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. સાથે જ ગૃહ મંત્રાલયે કહું કે, દેશમાં ઘૂસણખોરીના માલાવાઓમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. નોંધપાત્ર રીતે, પારથી કાશીમીરને અસ્થિર અંગ્રેઝ સરહદ, ૨૦૧૮ ના રોજ, જમ્મુ કરવાના સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા અને કાશીમીરમાંથી કુલમ ૩૦૨૨ કરવામાં આવી હતી. ત્યારથી, સતત ભારતમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. પરંતુ લાલમાં ઘટાડો થયો છે. ભાષણમાંથી કુલમ ૩૭૦ થિયું. ૨૦૧૮ થી ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. સાથે જ ગૃહ મંત્રાલયે કહું કે, દેશમાં ઘૂસણખોરીના માલાવાઓમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. એકી સેના પાસે સીમા પાર હતા. નોંધપાત્ર રીતે, પારથી કાશીમીરને અસ્થિર અંગ્રેઝ સરહદ, ૨૦૧૮ ના રોજ, જમ્મુ કરવાના સતત પ્રયાસો થઈ રહ્યા અને કાશીમીરમાંથી કુલમ ૩૦૨૨ કરવામાં આવી હતી. ત્યારથી, સતત ભારતમાં ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. પરંતુ લાલમાં ઘટાડો થયો છે. ભાષણમાંથી કુલમ ૩૭૦ થિયું. ૨૦૧૮ થી ઘૂસણખોરીના કેસમાં ઘટાડો થયો છે. સાથે જ ગૃહ મંત્રાલયે કહું કે, દે

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર ઈન્ડિક સાહિત્ય સરિતા-આચોજક : પ્રદીપ રાવલ

NOG SS No : 120

શબ્દ : સહેલગાહ
શર્પક : મોજ માણવા
શબ્દો : ૮૫
ચાલી-ચાલીને પગ હુંઘે છતાં લાગે નહીં થાક,
અનંદને હરોલલાસથી અમે ગયા મોજ માણવા.
મન શાવે ત્યાં ફરો પણ ધરતીનો છેડો થર
મિત્રો સાથે નિકળી પડ્યા સૌ મોજ માણવા.
અમે નિકળ્યા પર્ટને સૌ ગયા મોજ માણવા,
સખ્યારો મળતાં ચાલ્યા અમે મોજ માણવા.
મન શાવે ત્યાં ફરો પણ ધરતીનો છેડો એ થર
મિત્રો સાથે નિકળી પડ્યા સૌ મોજ માણવા.
મારી શાળાના બાળકો સાથે ગયા બધા કરવા,
સાથે મળીને ટીઝળ કરવા ગયેલા મોજ માણવા.
સહેલગાહોસો સાથમાં લીલી સહેલગાહ કરવા,
'રમા' અરમાઓ પુરા કરવા ગયા મોજ માણવા.
લાલુલા તાત્ત્વ ભાભર જી બનાસંકંઠા

ડૉ. રમીલાલેન ડી મકાણાં 'રમા'
લાલુલા તાત્ત્વ ભાભર જી બનાસંકંઠા

પ્રસિદ્ધ લેખક, વક્તા અમી ગણાગા અનિમલ હેલ્પલાઈનની મુલાકાતે આવ્યા

જીવદયા વિષે પ્રેરક વાતોનું આદાન પ્રદાન થયું

મનુષ્યની જેમ પશુ, પક્ષી, પ્રાણીઓને પણ જીવવાનો અધિકાર છે – અમીબેન ગણાગા

પ્રસિદ્ધ લેખિકા, વક્તા, યોગ પ્રશિક્ષક, IIM નાં ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીની સુશ્રી અમીબેન ગણાગા કલાશ ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ, અનિમલ હેલ્પલાઈન – રાજકોટની મુલાકાતે આવ્યા હતા. સુશ્રી અમીબેને જીવદયાની લગતી અવનવિની વાતો કરી સાથે આપણા પ્રાચીન ગ્રંથોમાં તેમજ અર્થશાસ્ત્રમાં જીવદયાનું શું મહત્વ છે એ જીવાયું હતું.

આપણી સંસ્કૃતિમાં જે સ્થાને માણસ છે એ જ સ્થાને બધા પશુ, પક્ષી, પ્રાણી છે. માણસ ઉપર અને બાકી બધા નીચા સત્તે નથી. મહાભારતનાં સમયે જયારે પાંડુઓને વનવાસ ચાલ્યા રહ્યો હતો એ સમયે પાંડુઓ

જે વનમાં રહેતા હતા ત્યાં ઘણા લોકો તેમને ત્યાં મહેમાન થઈને આવતા હતા. તેમને સાચવવા, ભોજન કરવા માટે બળત્થા, લાકડા અને અન્ય ઘણી ચીજાઓનું જોઈતી હતી. જેના કારણે જેગલની જીવ સૂચિને ઘણું નુકસાન થઈ રહ્યું હતું. આ કારણે ધર્માજ યુષ્ણિકરનાં સ્વર્માં એક પદ્ધતિ હતું. તેમણે જે લોકો ખૂબ જ ખંતથી જીવદયા કરે છે તે તેમને અભિનંદન આપ્યા હતા. અને એ ગાય જો પાણેશીનાં ઘરમાં જતી રહે છે તો પાણેશીને જે તે પશુને પદ્ધતિ હતો ન હતો. તેનાં માલિકને બોલાવાને ખૂબ જ શાંઠિયી પદ્ધતિ ને કોઈ પણ જતની જોઈએ એથે સંદેશ આપ્યો હતો.

ઈજ કર્યા વગર પોતાના પશુને લઈ જવું એવું કેહવામાં આવ્યું છે. શાંખોમાં પ્રકૃતિ પૂજા અને પશુ પૂજા વિષે લખ્યું છે અને આજે પણ લોકો એ કરે છે.

આવી જ જીવદયાને લગતી અનોખી વાતો અમીબેને કલાશ ફાઉન્ડેશન ટ્રસ્ટ, અનિમલ હેલ્પલાઈન – રાજકોટ સાથે કરી હતી.

તેમણે જે લોકો ખૂબ જ ખંતથી જીવદયાને પદ્ધતિ હતી. અને બાકી બધા ચાલ્યા ગયા. એવી જ રીતે અર્થશાસ્ત્રમાં ચાલ્યા એ કલું છે કે જાયારે કોઈ વિના વાંકે પશુ, પક્ષી, પ્રાણીઓને હાનિ પહોંચાડે છે તો તે દંડને પાત્ર છે.

પહેલાનાં સમયમાં કોઈ પોતાના વરથામાં ગાય રાખે છે અને એ ગાય જો પાણેશીનાં ઘરમાં જતી રહે છે તો તે પશુને પદ્ધતિ હતો ન હતો. તેનાં માલિકને બોલાવાને ખૂબ જ જીવદયાનું આદાન તો ન જ કરવા શાંઠિયી પદ્ધતિ ને કોઈ પણ જતની જોઈએ એથે સંદેશ આપ્યો હતો.

આશ્રમ મંગાલય, ભારત દ્વારા મી વર્લ્ડ આયુર્વેદ કોન્ફરન્સનું તા. ૮ ડિસેમ્બર થી ૧૧ ડિસેમ્બર સુધી પણુમ, ગોવા બાતે આચોજન કરાયું પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયાએ "પશુ આયુર્વેદ ચિકિત્સા" અંગે પોતાનું માર્ગદર્શન આપ્યું.

આશ્રમ મંગાલય, ભારત દ્વારા વર્લ્ડ આયુર્વેદ કોન્ફરન્સનું તા. ૮ ડિસેમ્બર થી ૧૧ ડિસેમ્બર સુધી પણુમ, ગોવા બાતે આચોજન કરાયું પૂર્વ કેન્દ્રીય મંત્રી ડૉ. વલ્લભભાઈ કથીરિયાએ "પશુ આયુર્વેદ ચિકિત્સા" અંગે પોતાનું માર્ગદર્શન આપ્યું.

પોલીસ કસ્ટડીમાં ચુવકના મોત બાદ હુંગામો, ૪ જિલ્લામાં ફોર્સ તૈનાત; ૬ જવાન સસ્પેન્ડ

કાનપુર, તા. ૧૩

ઉત્તર પ્રદેશના કાનપુર દેલાત જિલ્લામાં પોલીસ કસ્ટડીમાં ચુવકના મોતની ઘટનાને પગલે વિસ્તારમાં તંગાંદિલી ફીલાઈ ગઈ છે. હંગામાની આંશીકીને કાનપુર, ઔર્યા અને કોરોજ જેવા સ્થળોની પોલીસ અને પીએસી કાનપુરના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પહોંચી ગઈ છે. જિલ્લાની પોલીસ ફોર્સ પણ તૈનાત કરવામાં આવી છે. ઘટનાની ગંભીરતાને જોતો એસપીએ શિવલી કોટાવાલ રાજેશ સિંહ, એસઓજ ઇન્ચાર્જ પ્રશાંત ગૌતમ, મૈથા ચોકીના ઈચ્છાઈ ક્રીન વિસ્તારના સર્વેનું પગલે કરવાના વિસ્તારમાં તંગાંદિલી ફીલાઈ ગઈ છે. હંગામાની આંશીકીને કાનપુર, ઔર્યા અને કોરોજ જેવા સ્થળોની પોલીસ અને પીએસી કાનપુરના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પહોંચી ગઈ છે. જિલ્લાની પોલીસ ફોર્સ પણ તૈનાત કરવામાં આવી છે. ઘટનાની ગંભીરતાને જોતો એસપીએ શિવલી કોટાવાલ રાજેશ સિંહ, એસઓજ ઇન્ચાર્જ પ્રશાંત ગૌતમ, મૈથા ચોકીના ઈચ્છાઈ ક્રીન વિસ્તારના સર્વેનું પગલે કરવાના વિસ્તારમાં તંગાંદિલી ફીલાઈ ગઈ છે. હંગામાની આંશીકીને કાનપુર, ઔર્યા અને કોરોજ જેવા સ્થળોની પોલીસ અને પીએસી કાનપુરના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પહોંચી ગઈ છે. જિલ્લાની પોલીસ ફોર્સ પણ તૈનાત કરવામાં આવી છે. ઘટનાની ગંભીરતાને જોતો એસપીએ શિવલી કોટાવાલ રાજેશ સિંહ, એસઓજ ઇન્ચાર્જ પ્રશાંત ગૌતમ, મૈથા ચોકીના ઈચ્છાઈ ક્રીન વિસ્તારના સર્વેનું પગલે કરવાના વિસ્તારમાં તંગાંદિલી ફીલાઈ ગઈ છે. હંગામાની આંશીકીને કાનપુર, ઔર્યા અને કોરોજ જેવા સ્થળોની પોલીસ અને પીએસી કાનપુરના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પહોંચી ગઈ છે. જિલ્લાની પોલીસ ફોર્સ પણ તૈનાત કરવામાં આવી છે. ઘટનાની ગંભીરતાને જોતો એસપીએ શિવલી કોટાવાલ રાજેશ સિંહ, એસઓજ ઇન્ચાર્જ પ્રશાંત ગૌતમ, મૈથા ચોકીના ઈચ્છાઈ ક્રીન વિસ્તારના સર્વેનું પગલે કરવાના વિસ્તારમાં તંગાંદિલી ફીલાઈ ગઈ છે. હંગામાની આંશીકીને કાનપુર, ઔર્યા અને કોરોજ જેવા સ્થળોની પોલીસ અને પીએસી કાનપુરના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પહોંચી ગઈ છે. જિલ્લાની પો

